

Kypsän iän näppyätauti

Ruusufinni eli rosacea on kiusallinen ihotauti, jonka taltuttaminen on hankalaa. NLite-laservalohoito voi antaa avun kukkivalle potilaalle. teksti Anu Valli

Asiantuntijat

EE ihotauteja ja allergologian erikoislääkäri **Saara Huovinen**, lääkäriasema Putsi, Turku ja kosmetologi **Sirpa Jyrkkänen**, Kauneushuone S.J., Turku

Ruusufinni on krooninen ihosairaus, jonka aiheuttaja on tuntematon. Sairaus esiintyy kasvojen iholla, ja sen tunnusmerkkejä ovat punoitus, pienet näppylät ja joskus märkää. Yleensä ongelmakohdat ovat kasvojen kuperissa osissa, eli nenässä, poskissa, otsan keskiosissa ja leuassa. Iho-oireita yllyttävät mausteiset ruuat, sauna, alkoholi ja aurinko. Rosacea voi aiheuttaa myös silmän sidekalvon- tai silmäluomireunan tulehdusta. Ruusufinni on naisilla yleisempi kuin miehillä.

Ruusufinini syyt ei tunneta, vaikka sitä on tutkittu paljon.

– Sairaus on kiusallinen siksi, että oireet puhkeavat yleensä 30-50-vuotiailla, joilla on aiemmin elämänsä saattanut olla hyvä iho. Tautia voi esiintyä myös ikäihmissä, kertoo ihotauteja ja allergologian eri-

koislääkäri **Saara Huovinen**.

Hoitona on aikaisemmin käytetty pelkästään läikevoiteita, antibiootteja ja joskus myös isotretinoiinia, joka on a-vitamiinijohdannainen. Nykyisin joitakin rosaceapotilaita voidaan auttaa myös laserilla.

– Laserhoidoilla on saata hyvää tuloksia erityisesti voimakkaasti punoitavan ihon hoidossa, Huovinen sanoo.

Tuntematon tauti

Rosacea on hankala ihotauti, joka pahimmillaan rajoittaa ihmisen sosiaalista elämää. Sen kukkiessa iholla on pieniä näppylöitä, ja siitä voi tulla koko kasvojen iholla tai vain pienellä alueella.

– Kauneusalan ammattilaisestaan eivät usein tunnista rosacea ja hoitavat sitä akneihon tapaan. Voimakkaat puhdistushoidot saattavat kuitenkin vain pahentaa herkästyneen ihon tilannetta, sanoo kosmetologi **Sirpa Jyrkkänen**.

Hän uskoo, että ruusufinini taudin taustalla on couperosa, mutta ihotautilääkärit eivät ole asiasta vakuuttuneita,

koska taudin syyt ovat osittain hämärän peitossa. Couperoottisen ihon irtymiseen vaikuttavat kuitenkin usein samat asiat kuin ruusufininkin pahenemiseen: suuret lämpötilavaihtelut, tupakka, alkoholi, ja aurinko.

– Yleensä ruusufinni puhkeaa kesällä tai stressin lauetessa. Se voi ajoittain olla parempi, mutta tauti ei kuitenkaan kokonaan katoa. Rosacea reagoi usein myös fyysisen ponnistelun, hikoilun tai jännitykseen. Eräs sairaudesta kärsivä asiakkaani kertoi saavansa viinin juonesta ”tunnenään” eli kirkkaan punaisen ja näppyliäisen nokan, Jyrkkänen sanoo.

Apua laserista

NLite-laservalohoito on rantaantunut Suomeen Englannista muutama vuosi sitten. Ruusufinini lisäksi sillä voidaan hoitaa laajentuneita verisuonia, aktiivista aknea ja kosmetologien mukaan myös rypyyä. Laservalo stimuloi loidallista tuotantoa, ja siksi se saattaa madaltaa juonteita ja vähentää myös aknen arpia. NLite-laservalolla päästään tarkemmin hoitettavaan kohteeseen kuin

esimerkiksi valoimpulssihoidoissa, joiden avulla poistetaan karvoja ja maksaläiskää.

– Ihon hoitaminen laserilla saattaa kuulostaa hurjalta, mutta se ei tunnuta juuri mitään. NLite-menetelmä on kivuton, eikä sillä rikota ihon pintaa. Laserin valolla tuhotaan ihon syvien kerrosten heikkoja suonisia sekä näkyviä näppyjä, Sirpa Jyrkkänen valaisee.

Laserilla hoitaminen sopii allergisille, ja sen jälkeen voi meikata. Hoitoa voidaan antaa myös kesällä, koska se ei herkitä auringonvalolle. Samanaikaisesti antibioottikuurin kanssa laservaloa ei kuitenkaan anneta. Pahimmissa tapauksissa ensin syödiin lääkekuuri ihon rauhoittamiseksi ja sen jälkeen aloitetaan laservalohoito. Joskus kosmetologi tekee yhteistyötä ihotautilääkärin kanssa parhaimman tuloksen saavuttamiseksi.

– Käymme läpi asiakkaan elämäntavan ja ihonhoitutuotteen laserihoidon yhteydessä. NLite-menetelmällä hoitaminen ei kuitenkaan vaadi erillisiä tuotteita, mutta ihonhoidon perussäätö on hyvä olla kunnossa ihan jokaisella, Sirpa Jyrkkänen neuvoa. □

Laserilla hoitaminen sopii myös allergisille.

Hoitokeinot vähissä

46-vuotias **Marjut** kertoo kärsineensä mystisestä ihotaudista jo kaksikymmentä vuotta.

– Ensien en tennyt, mikä ihoani vaivasi, vaan yritin hoitaa sitä voiteilla. Lopulta päädyin ihotautilääkärille, joka kertoi rosaceasta. Lääkäri vilautti kuvia pahaksi pääseestä nenän alueen rosaceasta eli rinoofymasta. Tietokoneen ruudulta tuijotti epämuodostunut nenä ja ajattelin, että tuoko on kohtaloni, hän muistelee.

Marjut sanoo syöneensä ihosairauden vuoksi lukuisia antibioottikuureja. Kuuri tehoi niin kauan kuin läike vaikutti elmistössä, mutta sen jälkeen iho-ongelmat palasivat. Marjut kertoo peittäneensä ihoaan meikillä, joka paksuksi sitä mukaa kun hiipän kunto heikkeni. Kesällä tilanne oli huonoin, koska aurinko pahensi ruusufininiä.

– Kieme oli jatkuva. Antibiootti herkiti auringonvalolle, joka muutenkin huonosi ihoani. Paksu meikki kirveli iholla, josta toisinaan tihkui kudosnestettä ulos. Aikaisemmat kosmetologit eivät ymmärtäneet sairautta, vaan puristellivat näppyä ja tekivät liian rajuja hoitoja. Kasvoni olivat pahimpina aikoina kuin alkoholistilla.

Lopulta Marjut kahlsi läpi Internetin keskustelupalstoja ja ruusufininiä koskevia artikkeleita. Hän löysi tietoa laserhoidosta ja NLite-menetelmästä. Marjut päätyi Sirpa Jyrkkäsen hoitoalaan, ja ihosta otettiin hoidon aluksi kuvia. Kasvot olivat ähähän punaiset, ja Marjutiin mukaan tulehdus tykytti ihon sisällä. Nyt iho näyttää hyvinvoivalta.

– Nykyisin iho on parempi kuin vuosikymmeniin. Meikkaan huomattavasti kevyemmin – ja mikä tärkeintä – ihon jatkuva kirvely on poissa. Eikä ollenkaan halitaa, että hoidon yhteydessä myös muutama rypyy näyttää madaltuneen, Marjut nauraa.

Sirpa Jyrkkänen suree miesten puolesta, jotka eivät rohkene hakea apua iho-ongelmaansa. Hänen kokemustensa mukaan mehillä ongelmakohta on yleensä nenässä ja nasilla leuassa. Jyrkkänen sanoo usein havaitsevansa kadulla vastaan tulevilla mehillä tyypillisiä ruusufinini meikkejä.

– Kannattaa hakea rohkeasti apua. Rosacean nitistämisen ei ole turhamaisuutta, vaan osa terveyden hoitamisesta, Sirpa Jyrkkänen toteaa.

Tiedustelut

Lääkäriasema Putsi (02) 26 161, Kauneushuone S.J. (02) 231 7367